

TANÍTÁSOK JERUZSÁLEMBŐL

EYAL FRIEDMAN

Budapest–Pécs, 2023

TARTALOM

UTAM A MESSIÁSHOZ ÉS ELHÍVÁSOM	7
A MESSIÁSI MOZGALOM ÉS TÖRTÉNETE	17
Jézus feltámadt zsidó Teste	17
A messiási mozgalom jelene	25
A hívó Izrael az egység kulcsa	28
JERUZSÁLEM ELHÍVÁSA	37
A Christ Church története és az ott lévő messiási gyülekezet napjainkban	37
Jeruzsálem és elhívása	43
A SABBAT MESSIÁSI ZSIDÓ SZEMMEL	59
A sabbat és a sabbat utáni nap	59
A sabbat, a s ^e mita és a jubileumi év	63
A sabbat a személyes életünkben	66
A SZUKKOT ÉS A TEMPLOM	77
Az Úr ünnepeiről röviden	77
Rendelkezések a szukkot megtartására a Tórában	82
A szukkot és a Templom felszentelése	86
A szukkot és a királyság	88
AZ EGY MISZTÉRIUMA	97
Halld Izrael	97
Egy nap	100
Ádám és Éva teremtése	102
Izrael „teremtése”	103
Izrael kettészakadása és egyesülése	105

Jesua megváltása az egységre	116
Az egyesülés, a menyegző	121
A Vőlegény és a Menyasszony egysége	123
A végső egység elérése	126
AJÁNLOTT IRODALOM	128

UTAM A MESSIÁSHOZ ÉS ELHÍVÁSOM

Korábban már beszéltem arról, hogy ismertem fel Jesuában Izrael Messiását.¹ Most más megközelítésből szeretném elmondani utam a Messiáshoz.

Emlékszem, hogy jóval Jesua felismerése előtt már láttam egy filmet, ami Róla szólt. A film egyáltalán nem ábrázolta hitelesen, mégis volt benne néhány epizód az Újszövetségből. Emlékszem, hogy csak bámultam a képernyőre. Azon tűnődtem, hogy ki ez az ember? Jesua próbálta elérni a szívemet a Szent Szellemen keresztül, de az értelmem nem tudott igent mondani rá. Ennek egyszerűen az a tragikus valóság az oka, hogy a szakadék nagyon nagy Jesua és saját népe között. Sajnos a kétezer éves történelem nem segített abban, hogy ez a szakadék, ez a távolság csökkenjen. Nem voltam vallásos zsidó, szinte alig tudtam valamit az egyház-történelemről, de zsidó voltam. Ez a távolságtartás részemről is ott volt Jesuával szemben. Sok időt vett igénybe, amire végre egy híd átívelt bennem ezen a szakadékon.

A fordulópont természetesen nálam is akkor érkezett el, amikor a saját erőmből tett próbálkozásaim teljesen csődöt mondtak. Nagyon sok ember életére igaz, hogy Isten csak onnantól fogva tud munkálkodni az életében, amikor a sa-

¹ Ez a bizonyásgtétel és tanítás jelent meg Eyal Friedman: *Miért fontos Izrael fizikai és szellemi helyreállítása?* című könyvében.

ját erejének teljesen végére ért. Tulajdonképpen ez volt az első alkalom, amikor imádkoztam. Egy nagyon egyszerű és rövid imát mondtam el, csak ennyit: segíts rajtam. Nem igazán tudtam, kihez imádkozom. Annyira össze voltam már zavarodva, fogalmam sem volt, hogy mi igaz és mi hamis, mert addigra már annyiféle vallást kipróbáltam, főként a New Age irányzatait. Biztos vagyok benne, hogy Isten erre a pillanatra várt. Megdöbrentő, hogy Isten mennyire szelíd és udvarias. Senkire sem kényszeríti rá magát, hanem olyan körülmények közé hagyja süllyedni az embert, ahol ő maga jön rá saját nyomorúságára. Ez kegyelem, kegyelem volt az én életemben is, hisz ekkor végre hozzá fordultam. Ettől kezdve elkezdett munkálkodni. Azonnal elküldte szolgálóit, keresztényeket, akikkel találkoztam Jeruzsálemben és akiktől hallottam a megváltásról és az Újszövetségről. Ekkor olvastam valamennyit az Újszövetségből, de nem sokat értettem belőle. Ezek a keresztények mutattak be az első messiási zsidónak, akivel életemben találkoztam, Benjamin Bergernek. Rengeteg kérdést tettem fel neki, mert úgy éreztem, hogy az természetes, hogy a keresztények hisznek Jézusban, hisz ők nem zsidók. De Benjámín zsidó volt. Talán ő segíteni tud nekem úgy, ahogy a keresztények nem tudnának segíteni. Így kerültem kapcsolatba Benjáminnal. Nem olyan sokkal a megismerkedésünk után egy nap odáig jutottam, hogy odaköltözöm hozzá és öccséhez, Rubenhez.

Ezt a lépést igazából nem akartam megtenni, de valahogy az Úr kiszakított a korábbi környezetemből és bepárlántált a házukba. A mai napig nem tudom, hogy történt, de nagyon hálás vagyok, hogy így történt. Elkezdtük együtt olvasni a Bibliát. Benjamin rájött, hogy semmiféle alapja-

im nincsenek. Tehát valóban az elejéről kezdtük el, Mózes első könyvének első versétől: „Kezdetben teremtette Isten az eget és a földet”. Mentünk végig a Biblián és egyre többet megértettem a bűnbeesésről, a bűnről, a megváltásról – az alapokról. Lassanként helyükre kerültek a dolgok. A hályog kezdett lehullani a szememről, mint Pálnak (Apcsel 9,18). Ráébredtem arra, hogy a Biblia hihetetlen mélységeket rejt magában, és hogy a Bibliát valóban Isten sugallta. Összehasonlítottam szakaszokat az Újszövetségből és a Tanakh-ból (Ószövetségből), és azon töprengtem, hogyan lehetséges ez? Ezt csak Isten szerkeszthette így egybe. Ez komoly felfedezés volt. Aztán rátértünk a Messiás személyére. Miért van szükségünk a Messiásra? Ki a Messiás? Ez még nagyobb felfedezés volt számomra.

Hisz tudjátok, hogy fogalmaz Pál: a zsidó nép szívéen lepel van (vö. 2Kor 3,15). Pál ezt kétezer éve mondta, de az igazság az, hogy ez a lepel a mai napig ott van. Pál azonban hozzáteszi, ha megtérnek az Úrhoz, elvétetik a lepel (vö. 2Kor 3,16). Ebben az időszakban ez kezdődött el az életemben. Miután elkezdtek olvasni a Bibliát, elkezdtem valóban imádkozni, keresni az Urat.

Majd eljutottunk egy olyan vershez, ami számomra nagyon nagy kihívást jelentett. „Én vagyok az út, az igazság és az élet; senki sem mehet az Atyához, csak én általam” (Jn 14,6), mondja Jesua. Ehhez érkezőre azt éreztem, hogy ez egy olyan kijelentés, ami mellett nem mehet el az ember. Nem ugorhatod csak át, ha elolvasod, hanem hoznod kell egy döntést. Elhiszed, hogy Jézus az igazság? Akkor ezt a kérdést feltettem magamnak is. Meglepődve szembesültem a bennem már kiformalódott válasszal, hogy igen, elhiszem.

Akkor körülbelül három és fél éve úton voltam, hogy megtaláljam az igazságot. Bejártam egy hosszú utat ebben a keresésben és azt éreztem, hogy megvan, megtaláltam. Az igazság nem egy vallás vagy egy életforma volt, ahogy eredetileg gondoltam, hanem egy személy. Ez is nagyon forradalmi volt számomra. Azonban a problémák igazán ekkor kezdődtek el. Mert egy dolog az, hogy megtalálod az igazságot, de mit kezdesz vele? Ez az életem egyik legnehezebb küzdelméhez vezetett.

Szembe kellett nézmem azzal, hogy az Úr hív, és hogy erre nem tudok igent mondani, mert annyi ellenállás volt bennem. Ezek részben démoni erőktől fakadtak, amik a New Age irányzatokkal és az ezotériával való foglalkozás után még bennem voltak. Azonban az erős ellenállás inkább abból származott, hogy zsidó vagyok. Kétezer éven keresztül a népem ellenállt és átkozta Jesuát. Ez a szellemiség hirtelen felágaskodott bennem. Bár személy szerint nekem semmilyen ellenvetésem nem volt Jesuával szemben, ez egyfajta kollektív örökségként megjelent bennem. Például nem tudtam helyesen kiejteni a nevét. Izraelben úgy nevezik Őt, hogy Jesu, mindenki így ismeri. Ezt a nevet a zsidó bölcsek adták neki sok-sok évszázaddal ezelőtt. Erre a névre mozaikszóként is tekintenek, tehát a betűi egy átok mondás kezdőbetűi. Az átok ez: „Töröltessék ki a neve és az emlékezete.” Héberül így hangzik: josmad s^emo v^ezikhrono – j^esu (a vav u-nak olvasandó) יְשׁוּעַהּ וְזִכְרוֹנוֹ. Én is ezen a néven ismertem és neveztem Őt. A Jesua név egyszerűen nem jött ki a számon, valahogy megakadt a torkomban. Tudom, hogy ez furcsán hangzik, de így volt. Mi, zsidók nagyon hosszú időn keresztül elutasítottuk és átkoztuk a Messiást, és zsidó

származásomból fakadóan ez bennem is élt. Nagyon hálás vagyok Istennek, hogy összehozott Benjamin és Ruben Bergerrel. A bőjtölésük és imádságuk nélkül sohasem keveredtem ki volna ebből. Mellettem álltak ebben az időszakban, amiért nekik is nagyon hálás vagyok.² Egyik nap már arra az elhatározásra jutottam, hogy elköltözők tőlük. Már túl sok volt a vívódásból és nem tudtam magamba hordozni ezt a belső feszültséget. Az elköltözés nemcsak azt jelentette volna, hogy otthagynom őket, hanem az egész addigi útkereséssel is fel akartam hagyni, Jesuával sem akartam foglalkozni többet. Ezen a napon Benjamin beszélgetni hívott és Isten valóban megadta neki a megfelelő szavakat. Azt mondta: annyi kegyelmet kaptál, de most meg kell hoznod a döntést. Tudtam, hogy ez igaz, de képtelen voltam rá. Csak ültünk ott mindketten: ő ült és várt, én pedig remegtem a belső feszültségtől. Nagy küzdelem zajlott bennem, hallottam a démoni hangokat, hogy nemet kiabálnak, és volt mellettük egy szelíd hang is, amely a szívem mélyéből jött. Ez csak annyit mondott: tudod, mit kell tenned. Hosszú idő elteltevel csak egy bátortalan igent voltam képes kimondani. Benjamin erre visszakérdezett: el akarod fogadni az Urat? Igen, válaszoltam, de nem tudom, hogy tegyem. Imádkozott és megismételtem a szavait. Ez egy tétova lépés volt, mégis ez lett életem legnagyobb döntése. Mindez 2001-ben történt, 27 éves koromban, ekkor adtam az életem át az Úrnak. Ez az időszak nagyon küzdelmes volt és soha nem kívánkoz-

2 Benjamin és Ruben Berger önéletrajzi könyvükben ugyancsak beszámolnak a megismerkedésükről Eyallal. Benjamin és Ruben Berger: Az út – A jó út, Dálnoki Média Kft., Budapest, 135–136. o.

nék vissza ezekbe az évekbe. Pár hónappal később bemerítkeztem. Nem a bennem lévő erős vágyakozás miatt, hanem azért, mert tudtam, hogy meg kell ezt tennem. Ezt követően Isten helyreállított és rengeteget munkálkodott bennem a következő évek alatt.

Néhány évig főként az igazság tartott meg az Úr útján. Nem tudtam nemet mondani az igazságra. Ez is nagy küzdelem volt, mert az igazság, ha az csak rideg igazság, meg tud ölni. Ha az igazság kegyelem és szeretet nélkül jelenik meg, a halálunkat tudja okozni. Több évbe telt, amíg igazán be tudtam fogadni Isten szeretetét.

A jeruzsálemi Christ Church-be kezdtem el járni, Benjamin és Ruben gyülekezetébe és máig oda tartozom. A gyülekezetünk különleges ajándékot hordoz amiatt a szellemi látás miatt, amit Benjamin és Ruben képvisel. E látás középpontjában a felkészülés áll Jesua második eljövetelére vagy más szavakkal a Menyasszony felkészülése. Kezdetektől fogva ez a látás nekem is részemmé vált. Erős bennem a vágy, hogy lássam Jesua egy igaz Menyasszonyának „egyeszerkesztését”. Ezért Benjamin és Ruben nagy szívvel sok áldozatot hoz. Széles kitekintésük van a Messiás Testére világszerte. Ennek köszönhetően rengeteg testvérrel találkozunk a legkülönbözőbb nemzetekből és felekezetekből. Megismertünk különböző egyházakat és gyülekezeteket, és azokat a kincseket, amiket magukban hordoznak. Nagyon kiváltságosnak érzem magam azért, mert részt vehetek ebben, mert ezt a szolgálatot nagyon kevesen végzik a Messiás Testében. Különösen a történelmi egyházak felé nincs meg ez a nyitás. Elhívásomnak érzem ezt a szolgálatot, amit ajándékba kaptam az Úrtól és Benjaminéktől is.

A Messiás Testének egysége szombatokként meg is valósul a gyülekezetünkben. Az úrvacsorai közösségben a nemzetközi kapcsolataink miatt minden héten sok nemzetből érkező testvér is részt vesz. Együtt dicsérik velünk az Urat és részt vesznek a sabbati istentiszteletünkön. Ez annak is köszönhető, hogy a gyülekezetünk temploma Jeruzsálem óvárosában helyezkedik el. Ez állandóan emlékeztet bennünket a Messiás nagy Testére, aminek Izraelben mi is részei vagyunk. Emellett sajnos újra és újra szembesülnünk kell a nagy Testen belüli szakadásokkal is. Sokszor felnézünk az Úrra és kérjük, hogy munkálkodjon azon, hogy a Menyasszony legyen eggyé Jesua második eljövetele előtt.

Benjamin mindig is sokat prédikált és beszélt a helyreállításról. Ő szokta felolvasni ezeket a verseket:

...hogy az Úrnak orcájától eljöhessenek a felüdülés időszakai s elküldhesse nektek a Krisztus Jézust, akit eleve erre rendelt, kit ugyan a *mindenek helyreállításának idejéig*, melyről szent prófétáinak száján keresztül öröktől fogva szólott, a mennynek kellett befogadnia. (Apcsel 3,20-21).

„Mindenek helyreállításáig” – ezek az igék már nagyon régóta belevésődtek a szívembe. Mit jelent a „mindenek helyreállítása”? Az Apostolok cselekedeteiben látjuk az ősgyülekezet szellemi egységét. A mai hatalmas egyházhoz képest ők viszonylag kevesen voltak és egy fiatal közösség volt, mégis nagyon áldott, paradicsomi állapotban éltek. Mindannyian zsidók voltak és Isten valóban jelen volt köztük. Ehhez képest az egyház egésze mára óriási megosztottságba került és sokat távolodott Istentől. Az évszázadok rengeteg szaka-

dást, elhajlást hoztak. Ha ma végig nézünk Jesua Testén, annyi szakadást látunk rajta. Ahogy látom és tapasztalom, ennek a helyreállítása lehetetlen, mégis hiszem, hogy ami az ember számára lehetetlen, az Istennek lehetséges. Mert látom az Írásban az ígéreteket, amik a helyreállításról szólnak (vö. Ef 5,25-32). Látom, hogyan ír a Biblia a Menyasszonyról, aki várja Jesuát (vö. Jel 22,17). A Messiás Testének újra egységessé kell válnia a második eljövetele előtt. A Menyasszony csak így mehet a Vőlegény elé, csak így üdvözölheti. Csak így mondhatja, hogy „áldott, aki az Úr nevében jön” (Mt 23,39). Ezt a Gyülekezetet mindazok alkotják, akik teljes szívükből szeretik Őt „minden folt és ránc nélkül”. Ez az, amit ma még nem látunk. Ez az a helyreállítás, amit annyira a szívemben hordozok.

Gyakran élem jön Jesua főpapi imádsága, amit jól ismerünk: „Hogy mindannyian egyek legyenek, hogy amiként te, Atyám bennem vagy és én tebenned vagyok” (Jn 17,21a). Ezek voltak az utolsó szavai, amiket a tanítványoknak mondott a halála előtt. Általában különös jelentőséget szoktak tulajdonítani azoknak a szavaknak, amit egy ember a halála előtt, a halálos ágyán mond. Ezek voltak Jesua „utolsó rendelkezései”, noha jól tudjuk, hogy aztán feltámadt és ma is él. Mégis azt gondolom, hogy ezeket a szavakat mélyen a szívünkbe kell vésni. Munkálkodnunk kell azon, hogy imádsága megvalósuljon. Hisz tudjuk, valahányszor imádkozott, mindig választ kapott az Atyától. Nagy áldás, ha ennek a válasznak részesei lehetünk.

A Bibliában ugyanis rengeteg szolgálatról olvasunk, amiket Isten rendelt el és ezeket láthatjuk ma a Messiás Testében. Természetesen mindegyiknek megvan a maga helye és

jelentősége. De a helyreállításon, a kiengesztelődésen és az egységen munkálkodó szolgálatok korunkban szerintem a legfontosabbak között vannak. Ez egy olyan szolgálat, amit ebben az időszakban különösen kér tőlünk mennyei Atyánk. Hiszek abban, hogy az Úr be fog avatkozni természetfeletti módon azért, hogy az egység létrejöjjön a Messiás Testében. El fog végződni „mindenek helyreállítása”.

Nagyon boldog vagyok azért, mert része lehetek a helyreállítás folyamatának. Hisz hatalmas helyreállítás az is, amit az Úr tett Izraellel az elmúlt 150 évben. Ha szembesülni akarunk az idők jeleivel, akkor csak nézzük végig Izrael történetét. Izraelre nézve annyi prófécia beteljesedett, hogy ez mindenképpen arra mutat, hogy a végidőkben élünk. Ha csak Jeruzsálem fejlődésére nézek, akkor lenyűgöző az, amit látok. Akárhányszor elgondolkozom ezen, nagyon hálásnak és kiváltságos helyzetben lévőnek érzem magam, hogy ezekben a napokban élhetek. Gondoljatok csak arra, amit Jesua a tanítványainak mondott: „Bizony mondom nektek, hogy sok próféta és igaz ember kívánta látni, amiket ti láttok, de nem látták, és hallani, amiket ti hallotok, de nem hallották.” (Mt 13,17). Aztán a Szentély lerombolása után évszázadok teltek el és Izraellel kapcsolatban szinte egyáltalán nem látjuk semmilyen prófécia beteljesedését. Most azonban annyi minden megvalósul és szemünk előtt zajlik a helyreállítás.

Végül még elmondanék egy személyes tanúságtételt. Míg felnőttem, nem igazán szerettem a családi nevemet. Számomra furcsán csengett, nem tudtam kibékülni vele. Amikor hitre jutottam és rájöttem arra, hogy mi a jelentése, megdöbbsentem. Mert ez nem csupán egy név, hanem benne foglaltatik az elhívásom is. *Friedman* németül annyit jelent:

a békesség embere. Ennek így lett értelme számomra. Ennek kellett lennie a nevemnek, mert boldogok azok, akik a békességért munkálkodnak. Héberül a *salom* szó jelenti a békességet. De nemcsak békességet, hanem nyugalmat, teljességet, valaminek az egész voltát is. Úgy érzem, hogy az Úr mindezekre hív engem, de rajtam kívül sokakat is, hogy minél többen legyünk olyanok, akik a békességért munkálkodnak, akik hidat alkotnak. Ehhez először saját magadnak kell békességben lenned az Úrral és az Úrban, különben nem lehetsz az Ő eszköze. A békességre mindenkinek magának kell rálelni az Úrral és önmagával.